

FOCOLAREJOURNAAL: Rocca di Papa, 18 juni 2016

“Een licht uit Afrika”

1. **Opening en groeten**

2. **SMU – dagboek van een reis in Ecuador**

“Ik ben mijn dak verloren en ik heb een hemel vol sterren gevonden” – interculturele ervaring van jongeren van verschillende delen van Europa, Azië en Latijns Amerika.

3. **“Vakantie - delen” - El Espinal (Argentinië)**

30 jongeren en enkele volwassenen hebben een vakantie die “anders dan anders” was beleefd, werk en ontspanning met de lokale bevolking.

4. **Zorg dragen voor de ander - Orano en Beni Abbes (Algerije)**

ASIPAA, vereniging voor beroepsintegratie voor blinden en slechtzienden, opgezet door enkele moslim vrouwen.

Ervaring van Ines Benallal, een moslim Gen 4.

5. **Giorgio Marchetti (Fede) – Het geheim van het geluk**

Uit een antwoord van Giorgio Marchetti (Fede) aan een meisje, Gen 3 school – Castel Gandolfo, 25 mei 2013.

6. **Nairobi (Kenia) – Wij laten je het zien!**

Een korte trip met drie jongeren die ons de stad laten ontdekken. Metropool met 5 miljoen inwoners, vanuit alle uithoeken van het land: 40 stammen en verschillende talen.

7. **Strijden... voor de vrede in Marsabit (Kenia)**

Johnstone Duba: je leven inzetten voor de vrede en zo eeuwenoude conflicten en stammentwisten overwinnen.

8. **Het leven van een gemeenschap aan de voet van de berg Kenia**

*De noden van de anderen worden de onze. In **Embu**, dicht bij Nairobi, wordt iedere persoon een vriend.*

9. **Het leven van Millycent – Nairobi (Kenia)**

Kan er hoop zijn in een van de grootste krottenwijken van Nairobi?

10. **Mariapoli Piero (Kenia) – Culturen in dialoog**

Afgevaardigden vanuit heel Afrika ten zuiden van de Sahara inclusief Madagaskar verdiepen zich in de waarden van de familie.

11. **In gesprek met Maria Voce (Emmaus) en Jesús Moran**

12. **Chiara Lubich: Doordringen in de cultuur van de ander**

Uit een antwoord van Chiara Lubich aan de vertegenwoordigers van de beweging in Afrika - Nairobi, 18 mei 1992.

13. **Afsluiting**

1. OPENING EN GROETEN

Raphael: [groeten in de talen ngemba, duala e bangwa] Welkom allemaal op deze planetaire familiebijeenkomst.

Joan: *Jambo Africa!* Ik ben Joan en kom uit Kenia en ik ben heel blij om hier te zijn.

Raphael: Ik ben Raphael uit Kameroen, ik ben geboren op 45 km afstand van Fontem. Ik ben blij dat ik hier met jullie allemaal verbonden kan zijn, die op veel verschillende punten op de wereld dit moment mee beleven.

Joan: Als we een titel zouden willen geven aan dit focolarejournaal dan is het Afrika: "Jambo mamma Afrika!" Hier in de zaal zit een groot aantal mensen die uit Afrika komen, of er gewoond hebben.

Raphael: In de zaal zijn er ook enkele leden van een internationale commissie die in deze dagen voor het eerst in Rome bijeenkomt om concrete projecten op te zetten in verband met ernstige conflicten en oorlogen die er momenteel zijn.

Vanmorgen hebben we een brief ontvangen uit Amman in Jordanië. Ondertekent door Wael Suleiman, directeur van de Jordaanse Caritas, die zorg draagt voor de opvang van de honderdduizenden vluchtelingen die daar komen vanuit Irak, Syrië, Palestina....

Wael schrijft ons ondermeer: "Het leven heeft geen zin meer in het Midden Oosten, voor niemand... Overal is het duister... Angst... Dood... Vluchtelingen... Kampen... Maar het ideaal dat ons door laat gaan, ondanks dit alles, is dat we iedere dag ontdekken dat God er nog is, en dat hij nog steeds liefde is en immens veel van ons houdt... Dat de liefde sterker is."

Hier onder ons is Omar Abawi aanwezig uit Jordanië die deelneemt aan de internationale vredescommissie met een speciale bijdrage voor de vrede wat betreft het Midden Oosten. We zijn blij dat je in ons midden bent Omar. Breng onze groeten en steun over aan iedereen, nogmaals een dankwoord voor jullie allemaal.

We groeten ook de Poolse jongeren, die volop in de voorbereiding zijn van de wereld jongerendagen in Krakau, waar 2 miljoen mensen verwacht worden van 26 tot 31 juli aanstaande. We zullen er met velen heengaan, dus tot ziens in Krakau.

Niet ver hier vandaan in Castelgandolfo vindt de jaarlijkse ontmoeting plaats van de medewerkers van Città Nuova, dat 60 jaar bestaat. Op het scherm zien jullie het eerste nummer van Città Nuova van 14 juli 1956.

Emmaus en Gesù, ik weet dat jullie hen willen groeten....

Jesús: We willen jullie echt groeten die daar bij elkaar zijn in Castel Gandolfo, jullie die het eerste Werk van het Werk van Maria zijn, dat is heel belangrijk. Dat is het altijd geweest en misschien vandaag nog wel meer, want we weten allemaal dat we in een tijd leven van globalisering, van mondialisering - om deze termen te gebruiken die zo belangrijk zijn - en wij, als charisma hebben een antwoord dat is "opdat allen één zijn" *ut omnes*! Dat is ons culturele project.

Nu weten we allemaal goed dat het belangrijk is om via internet en alle media, of door alle kanalen van de communicatie een idee door te geven, of iets wat beleefd is, het kan beslissend zijn. Het kan ook een concrete ervaring van *ut omnes* zijn. Een idee dat door miljoenen mensen wordt gedeeld, dat circuleert via de communicatiemedia is al een ervaring van *ut omnes*.

Dus bij dit zestigjarig bestaan weten we dat het geen gemakkelijk moment is voor de uitgeverij en ook niet voor de informatie, maar we willen jullie aanmoedigen, jullie werk, en verzekeren dat wij met jullie zijn, dat jullie heel belangrijk zijn voor ons allemaal.

Emmaus: Ook van mijn kant een hartelijke groet en een beste wens! Eerst en vooral wil ik Città Nuova echt bedanken voor alles wat het geweest is en voor alles wat het gedaan heeft in de afgelopen 60 jaar, het is echt een waardevolle steun geweest voor het Werk van Maria. Deze dank is natuurlijk uit naam van heel het Werk dat logischerwijs de vruchten van dit werk geplukt heeft.

En ik wil jullie iets toewensen wat gelijk ook een aanmoediging wil zijn: altijd ècht getuigen van een licht dat van Boven komt, een licht dat van God komt, een licht dat komt van het geschenk van het charisma. - Dat heeft niets van doen met alle meningen in deze wereld, met alle modes of de ideeën die in de wereld circuleren. Een licht dat haar visie geeft van de feiten, met overtuiging, puur en waarheidsgetrouw. Trouw aan die waarheid die ons vrij maakt van alles zonder ons iets te laten voorschrijven, ook al vraagt dat soms van ons om risico's te nemen. Dus houd moed! We gaan samen vooruit, laten we samen het risico nemen om van het charisma te getuigen. De beste wensen en sterkte met het werk!

Jesús: Bedankt!

Raphael: Bedankt Emmaus, bedankt Jesús!

Nu gaan we verder met het groeten van degenen die verbonden zijn.

We horen nu een telefoongesprek dat ik gisteren met Caracas in Venezuela had. Laten we er samen naar luisteren.

Raphael: Horen jullie me ... Ik ben Raphael en ik ben blij om jullie te horen. We weten dat jullie land een zeer moeilijk moment doormaakt en we zijn jullie nabij. We wilden graag horen hoe jullie deze momenten beleven.

Arellis: Ja, in de afgelopen maanden is de situatie van voedselschaarste, het plunderen van winkels en het geweld erger geworden en treft inmiddels alle sectoren van de maatschappij. Er is veel leven onder allen van de gemeenschap en ieder deelt wat hij heeft, er zijn veel ervaringen.

Bijvoorbeeld in een wijk waar twee vrijwilligsters wonen, is het huis van één van hen een inzamelpunt geworden waar mensen aan kunnen kloppen als ze hulp nodig hebben en altijd hebben ze wel iets te geven, zelfs medicijnen die van de voorzienigheid gekomen zijn.

We ervaren de vitaliteit en het mooie van de eerste christengemeenschappen ook in deze tijd. Het is een continu terugkeren naar de wortels; de ervaring van Chiara en haar eerste vriendinnen.

We maken van deze gelegenheid gebruik om iedereen te bedanken die ons op de één of andere manier heeft geholpen.

Raphael: Bedankt nog, we zijn met jullie allemaal!

Morgen begint op Kreta het werk voor de Grote en Heilige Synode van de orthodoxe Kerken. Het is voor het eerst na 1200 jaar dat het merendeel van de orthodoxe Kerken elkaar samen ontmoeten, ook al is het niet zonder moeilijkheden. We volgen het gebeuren met onze geestelijke nabijheid en ons gebed.

2. SMU – VERENIGDE WERELD WEEK – DAGBOEK VAN EEN REIS IN ECUADOR

Raphael: Nu veranderen we van onderwerp. Maruska en Leandro geven ons een bericht door.

Maria: Precies, we willen jullie spreken over Link Cultures

Leandro: wat wil zeggen, culturen verbinden

Maria: Dit was het thema van de Verenigde Wereld Week van dit jaar. Het zwaartepunt van deze wereldwijde ontmoeting was in Quito, in Ecuador.

Leandro: Ondanks de aardbeving die daar heeft plaatsgevonden, zoals jullie je zeker zullen herinneren, wilden de jongeren toch verdergaan met dit gebeuren, om hun volk een teken van hoop te geven.

Maria: Nu bekijken we het korte reisverslag dat Mariana en Gabor hebben gemaakt.

Speaker: Het is 3 uur in de ochtend en Rome slaapt. Terwijl ik naar de hemel kijk herinner ik me de woorden van een telefoongesprek met Ecuador, vlak na de aardbeving van 16 april. "Ik ben mijn dak verloren, maar ik heb de sterren gevonden"... ze komen in mijn gedachte nu we op het punt staan om te vertrekken naar die "hemel vol sterren":

Ecuador !!!

We arriveren in Quito. Een eenvoudige en enthousiaste groep mensen wacht ons op.

Precies op deze plek zullen jongeren vanuit heel de wereld bij elkaar komen, om samen een reis te maken door de inheemse culturen van dit land.

Vandaag is onder ons allen deze interculturele ervaring van start gegaan. We komen uit Europa, Azië en veel landen van Latijns-Amerika.

Samiy en Williams, twee jongeren van het Kitukara volk, delen met ons hun lijden en de strijd van een volk dat zijn culturele wortels heeft moeten verbergen, om dat ze inheems zijn, mesties.

Gedurende deze dagen hebben we de gelegenheid om enkele van de dorpen te leren kennen.

We vertrekken! De eerste etappe is Puyo, een stad in het oosten van Ecuador, waar het Amazonegebied begint. Terwijl we reizen zijn we gefascineerd door de verschillende nuances van groen die de rijke natuur ons biedt.

We komen bij de Shiwakucha gemeenschap.

Nadino: "We zijn hier in Shiwakucha, een Kichwa gemeenschap. Het is niet nodig om meer wapens te produceren, het is nodig dat we ruimte voor dialoog, vrede en broederschap creëren, zodat we de wereld op kunnen bouwen op de maat van onze dromen."

Speaker: Gedurende deze dagen willen we de verschillende soorten relaties verdiepen: de relatie met jezelf, met de ander, met de omgeving, met de dingen en met het transcendente. Want de essentie van het zijn is "in relatie zijn".

De ervaring die we in deze dagen opdoen is: "de wereld van een andere kant bekijken". De cultuur van de Andes heeft ons de menselijke en culturele rijkdom laten ontdekken. De wijsheid die deze volkeren bezitten.

Ze hebben ons geholpen in de ontmoeting met het meest ware wat de mens bezit: de mogelijkheid in relatie te zijn. We zijn verschillend van elkaar en dat is een mogelijkheid om in dialoog te treden.

De rijkdom die ik hier heb kunnen ervaren, op de "helpt van de wereld" heeft me de rijkdom laten ontdekken die ik in mij heb, als individu, jij, hij, zij... Het respect, de solidariteit en het delen beginnen bij mij: "Ik ben mijn dak verloren, maar ik heb de sterren gevonden"... ik heb me in een zee van culturen verloren en ik heb een hemel overvol sterren gevonden, die in mij één enkele haalbare droom achterlaten: de broederschap!

3) VAKANTIE - DELEN” - EL ESPINAL (ARGENTINIË)

Leandro: Een vakantie “ anders dan anders”. Dat is wat de jongeren van Argentinië en Paraguay hebben gedaan. Ze hebben ons een video toegestuurd die we jullie nu laten zien.

Cristian: Deze zomer werd ik uitgenodigd voor een vakantie “anders dan anders”. Het voorstel was een “verdiepingsvakantie” het leven delen met de locale bevolking in een noord Argentijns dorpje.

Met deze informatie besloot ik deel te nemen, zonder te weten wàr ik heen ging, met wie en waarvoor. We kwamen in een dorp van 300 inwoners: het Spinal geheten. Omgeven door rivieren, bergen en tabaksvelden. De locale bevolking, heel eenvoudig. Arbeiders, boeren en wevers.

Sol Wamba: We waren samen ongeveer met dertig, de jongeren en de focolarina’s en focolarino’s om enkele dagen met de gemeenschap samen door te brengen.

Magali: We hebben verschillende dingen met hen gedaan, samen gewerkt in de tabakplantage, honing verzameld, tortilla gebakken. Sommige dagen hadden we een mis, andere dagen organiseerden we samen met de gemeenschap een woorddienst.

Door middel van een sketch hebben we hen over de Gulden Regel verteld, we hebben geprobeerd over te brengen hoe je die kunt leven in alle dagelijks omstandigheden.

Een van de mooiste dingen was dat we alles in eenheid hebben gedaan. We hadden geen ander programma dan uit te gaan van ieders verwachtingen, en de situatie ter plekke. En zo bekeken we wat we iedere dag zouden kunnen doen.

Cristian: Omdat het ook onze vakantie was, hebben we genoten van prachtige momenten midden in de natuur, die we benutten om elkaar beter te leren kennen, te praten, te voetballen, een film te zien, te paardrijden,... En zo hebben we - zonder dat we er erg in hadden – de eenheid onder ons versterkt. En het was deze eenheid die aanstekelijk werkte.

Wat tegenliep, zoals de regen, of het ontbreken van elektriciteit en gas, hielp ons om ons één te maken met de situatie aldaar en was een gelegenheid om concreet te kunnen liefhebben

Langzaam leerden we ze beter kennen, hun leven, hun vreugdes en ook hun pijn. Beetje bij beetje lukte het hen, om hun diepere ervaringen in woorden uit te drukken, hun wonden, en door eenvoudigweg te luisteren, werden die verzacht en begonnen ze te helen. Tegelijkertijd leerden wij met hen en van hen, vooral van hun eenvoud en puurheid.

Joaquín: Het zijn ongelooflijke dagen geweest, hele mooie dagen met de gemeenschap, hoe ze ons ontvangen hebben... Het was ook een grote uitdaging om daar te zijn, en ik heb veel zin om er weer terug te keren.

Mercedes: : Zo te kunnen delen met de gemeenschap is een ervaring die ik nooit eerder zo heb meegemaakt. Ik heb ook mijn hart geopend en ik ben buiten mezelf geweest, want ik ben nogal verlegen en het lukt me niet altijd om naar de ander toe te gaan.

Diego: Ik voelde dat het samen zijn onder elkaar was zoals in een Mariapoli: waar geen etiketjes worden geplakt.

Carla: Voor mij was deze vakantie een opnieuw ontdekken van God in de mensen, van God door de eenheid, en ook van God in de kleine gebaren en door de natuur

Magali: Weer thuis blijven we ook op afstand in contact via de social network. Voor ons was het een ervaring om de eenheid te leren kennen, opbouwen en beschouwen. En opnieuw te beseffen dat als we gericht zijn op de eenheid al het andere een geschenk is.

Cristian: Ciao! Bedankt!

Raphael: Bedankt, jongeren van Argentinië en Paraguay!

3. ZORG DRAGEN VOOR DE ANDER - ORANO EN BENI ABBES (ALGERIJE)

Raphael: Nu gaan we naar Algerije. Twee verhalen in dit grote land: Eén uit Orano en de ander uit Benjabes, een oase in de woestijn. Onze moslimvrienden vertellen:

Schéhérazad Mesli (Oprichtster en Vice Presidente van ASIPAA): *De eerste keer ben ik gekomen om een cursus ondersteunend Frans te geven. Toen realiseerden we ons dat ze geen vorming hadden. We zeiden: laten we een vereniging oprichten voor beroepsintegratie voor blinden en slechtzienenden.*

Fatema Khariji (Assistente in de werkplaats - drukkerij):
Dit is de printer voor braille, en dit boek is het resultaat dat gedrukt wordt. Dit is de tekst in braille en dit is de tekst in het zwart.

Mohammed Lahoueli (Vice President ASIPAA) (blind, n.v.d.r.):
We hebben deze plaats in een werkplaats omgevormd om aan de blinden praktische kennis bij te brengen, dat is het belangrijkste instrument om toegang te hebben tot de arbeidsmarkt: de informatica, typografie, massage, en op cultureel gebied theater en muziek. Dankzij de A.M.U. heeft de vereniging de eerste financiële steun ontvangen.

Imane Hamani (Presidente ASIPAA):
A.M.U staat voor: Vereniging voor een verenigde wereld. Momenteel zijn we bij het tiende initiatief om het gebruik van de informatica te promoten. Om onze vorming nog completer te maken is het idee van een "Internetcafé" ontstaan. Dat biedt de mogelijkheid om op verschillende manieren met elkaar te spelen, en om onderzoek te doen. Dan hebben we een bibliotheek opgezet. Ondertussen beginnen de lessen in massagetherapie en lymfdrainage vorm te krijgen en tegelijkertijd zijn kleine socio-culturele werkplaatsen ontstaan: zang en handenarbeid. Dit even terzijde. Hoofddoel is het streven mensen te integreren in de wereld van het werk. De vereniging geeft werk aan drie betaalde krachten en draait voor de rest op vrijwilligers zo'n 10 tot 15. Tot nu toe is de vereniging erin geslaagd om een vijftiental jongeren in te voegen in de verschillende structuren van de staat of de privésector.

Ervaring van Ines, gen 4 van 9 jaar, uit Beni Abbes (Westelijke Sahara)

"Moge de vrede met jullie zijn.

Mijn naam is Ines en dit hier is mijn familie: Mijn vader, mijn moeder en mijn zusjes.

Op een dag zijn we naar de Tannine Oase gegaan. Daar heb ik een meisje leren kennen dat me vertelde dat ze niet naar school ging, omdat ze een oogziekte had, want er was thuis heel veel zand. Ik mocht zelfs op haar ezel zitten.

Toen we thuis waren heb ik tegen mijn ouders gezegd dat we kleding, boeken en speelgoed voor haar bij elkaar moesten zoeken. Een paar dagen later is mijn vader samen met zijn vrienden Gino en Jean Pierre weer naar de Oase gegaan en hebben ze alles wat we bij elkaar gebracht hadden meegenomen."

4. GIORGIO MARCHETTI (FEDE) – HET GEHEIM VAN HET GELUK

Raphael: Het geluk dat afstraalt van het gezicht van dit meisje, Ines, helpt me bij de inleiding van wat we nu zullen gaan zien.

Giorgio Marchetti, Fedé, één van de eerste focolarini in gesprek met een groep meisjes aan wie hij het geheim van zijn geluk verteld. Afgelopen 29 mei is Fedé overleden.

En ik ben blij dat ik gelijk Pasquale Foresi in herinnering mag roepen, die wij kennen met de naam Chiaretto. Vandaag precies een jaar geleden hebben we hem aan de aarde toevertrouwd, zoals ze dat bij ons zeggen. Hij stond Chiara altijd terzijde om stadjes te laten ontstaan, zoals Loppiano in Italië, of Nairobi in Kenia, en uitgeverijen, zoals Città Nuova.

Fede¹: “[...] Dit liefhebben en vooral de verlaten Jezus liefhebben is het geheim van het geluk [...]. Maar wat belangrijk is, is dat Jezus ons het geluk niet alleen voor het andere leven heeft beloofd, maar ook voor dit leven, als wij beminnen zoals hij heeft bemint en ook de verlaten Jezus liefhebben. Dan ervaren wij een geluk dat het voorvertrek van het andere leven is, van het eeuwig leven, van het eeuwige geluk. Ik ben bijvoorbeeld in dat voorvertrek, vanwege mijn leeftijd. Foco zei dat de ouderdom het noviciaat van het paradijs is. Je voorbereiden om daarheen te gaan. Het is goed om daar aan te denken, want veel mensen zijn bang voor de dood, maar het is de deur die daarheen leidt. Dus jullie vragen me...hoe oud ben ik nu? Raad maar. 85 ongeveer 84.. Heel goed! (applaus) dus kunnen jullie me vragen: “Jij die nu 84 bent en geprobeerd hebt om het geluk op te bouwen, ben je gelukkig?” En mijn antwoord is: Ja! Ik ben 84 jaar oud en ik ben gelukkig!”

Joan: Een geluk dat je in Fede zag, bedankt Fede!

5. **NAIROBI (KENIA) – WIJ LATEN JE HET ZIEN!**

Joan: Nu komen we aan in Afrika, in Kenia en ik ben blij dat ik jullie mijn land kan laten zien. Ik nodig jullie uit je horloge af te doen en je door de tijd te laten dragen.

Emmaus en Jesùs zijn hier de afgelopen meimaand geweest. In die dagen hebben we door verschillende vormingsscholen belangrijke thema's behandeld zoals de familie, de inculturatie en anderen die heel het continent omvatten, maar daar zullen we later nog over spreken...

Eerst wil ik jullie enkele levensverhalen laten zien over omstandigheden van het verleden en de drama's van de moderne tijden... rivaliteit tussen etnieën en de moeilijkheden van het leven in de krottenwijken en de voorsteden van miljoenensteden als Nairobi.

We gaan Nairobi binnen, begeleid door drie vrienden.

James: *Jambo! Welkom in Kenia, dit is Nairobi*

Lucy: *De hoofdstad van Kenia*

Audrey: *Welkom!*

James: Nairobi heeft meer dan 5 miljoen inwoners. Kenianen die vanuit heel het land komen en hier in de stad wonen. Deze mensen vertegenwoordigen de meer dan 40 verschillende stammen en talen die het land rijk is. Als je over straat loopt dan kun je al deze verschillende talen horen. Wat we gemeenschappelijk hebben zijn onze twee nationale talen. Het Swahili en het Engels.

Lucy: *Dit is de eerste president van Kenia: Jomo Kenyatta. Kenia is sinds 1963 onafhankelijk. Zoals ieder ander land van de wereld kent ook Kenia zijn internationale uitdagingen. Eerst en vooral het terrorisme: b.v. de aanslagen van de Garissa universiteit en de Westgate Mall ...*

---

¹ Uit een antwoord van di Giorgio Marchetti (Fede) aan een meisje, Gen 3 school – Castel Gandolfo, 25 mei 2013.

Maar wij, jonge mensen hebben hoop in de toekomst, want we weten dat er een nieuwe toekomst voor ons ligt.

Audrey: Dit is de Masai markt. Mensen van verschillende culturen komen hier en stellen hun handwerk ten toon: kleding, oorbellen, schoenen, armbanden, kettingen... Het is als een tentoonstelling van de Keniaanse cultuur, want alle culturen zijn hier vertegenwoordigd. Zoals overal op de markt, verdubbelen ze soms de prijs, maar als je goed kan onderhandelen dan kun je kwaliteitproducten krijgen voor een betaalbare prijs.

James: Nu is onze korte rondleiding door Nairobi afgelopen en gaan we weer huiswaarts. Zoals jullie weten is ons vervoersmiddel de matatu, dus wij nemen de matatu en gaan naar huis! Tot ziens!

6. STRIJDEN... VOOR DE VREDE IN MARSABIT (KENIA)

Raphael: Nu laten we Nairobi achter ons en verplaatsen we ons naar Marsabit.. een klein dorp gekweld door een eeuwenoude stammetwist. Laten we gaan kijken wat er daar gebeurd is.

Speaker 1: Als je naar noord Kenia reist is een ervaren chauffeur een must. Het is ongeveer 10 uur reizen van Nairobi naar Marsabit – een van de laatste steden voor de Ethiopische grens.

De snelweg loopt midden door Kenia met zijn kleine stadjes en groene velden.

Vanaf de weg zie je zelfs de top van de berg Kenia, de op één na hoogste van berg van Afrika.

Verder naar het noorden wordt het terrein ruiger. Het is duidelijk dat dit gebied in het verleden door de overheid verwaarloosd is.

De bevolking van noord Kenia bestaat uit 14 verschillende etnische groepen, waarvan velen nomaden. Het is moeilijk te geloven dat dit prachtige landschap ook bevlekt is met het bloed van de stammetwisten vooral tussen de Borana en de Rendillestam.

Het betreft eeuwenoude conflicten over water en weidegrond.

Chief Lerapo (Rendille community): We waren erg verdeeld onder elkaar, vanwege de schaarste. Ieder moest aan zijn water en weidegrond zien te komen.

Aa Duba (Borana community): Er was een crisis, de Borana stierven, de Rendille stierven. Overal was er oorlog en veel angst.

Speaker: Elizabeth Kanini heeft een master in vrede-studies. Ze is een vredesactiviste en woont in Ongata Rogai net buiten Nairobi.

Elisabeth Kanini: Door hun kinderen les te geven heb ik begrepen dat dit conflict van generatie op generatie is overgedragen, want als ik de kinderen liet tekenen dan tekenden ze altijd geweld. Mensen die elkaar vermoorden. De vijandschap en haat was zo diep geworteld. (...) ze konden groenten verbouwen, maar niet aan elkaar verkopen. (...) ook als er één veel melk had, kon hij dat niet met de ander delen. Dus heb ik besloten om me in het bijzonder op dit conflict te focussen, want het stagneerde alle ontwikkelingsactiviteiten.

Daar heb ik Johnstone Duba ontmoet.

Johnstone Duba: Hello everyone! Ik ben Johnstone. Hartelijk welkom in Marsabit!

Speaker: Johnstone is 22 jaar oud en komt uit het dorp Badasa dicht bij Marsabit. Hij maakt deel uit van de Borana stam.

Johnstone, of "Duba" zoals velen hem ook noemen is de eerstgeborene van een grote familie en zijn aanwezigheid is als een magneet voor iedereen, vooral voor zijn jongere broers en zussen. Geiten en vee zijn de belangrijkste bestaansmiddelen voor de Borana. Het gebrek aan elektriciteit en stromend water in vele huizen maakt het dagelijks leven alleen al tot een full-time baan

*Johnstone : Ik heb altijd geleden onder de stamtwisten en het gebrek aan vrede. Ik zou willen dat we allemaal verenigd waren, en leven als een familie (...)
Ik zie dat iedereen in de gemeenschap een taak heeft, jongeren, volwassenen, allemaal. Ook ik heb deze gelegenheid aangegrepen, zoals ik kon en heb besloten om me in te zetten voor de vrede tussen onze gemeenschappen waar vaak mensen worden vermoord.*

Speaker: Johnstone heeft vrijwillig zijn diensten aangeboden aan een school aan de andere kant van de vallei. De school was van de vijandige stam: de Rendille.

Aa Duba (mamma di Johnstone): We waren bezorgd. We dachten dat hij vermoord zou worden en niet meer terug zou komen.

Elisabeth Kanini : Hij was één van de eersten die geaccepteerd werd door de Rendille (...) En door zijn gedrag, zijn openheid, accepteerden deze mensen hem niet als een Borana, maar als hun eigen kind (...)

Johnstone: Bij het werk dat we hier doen worden ook onze ouders, onze oudsten, ons dorpsvoofd en de jongeren betrokken.

Elisabeth Kanini: De oudsten luisteren niet naar vrouwen en jongeren (...) Wat gemaakt heeft dat Duba tot de oudsten kon spreken was zijn gedrag. Het respect dat hij had voor de oudsten, (...) de vele offers die hij gebracht heeft (...) De manier waarop hij zichzelf geïntegreerd heeft onder de mensen, zorgde ervoor dat hij geaccepteerd werd, en als je geaccepteerd bent dan wordt er naar je geluisterd.

Chief Lerapo: De problemen die we hadden zijn nagenoeg opgelost. Er wordt geen vee meer gestolen, er wordt niet meer gemoord. We hebben besloten om als broers te leven, als gemeenschap, als mensen die elkaar begrijpen en alle andere dingen hebben we achterwege gelaten.

Speaker: Met de jongeren heeft Johnstone een special wapen gebruikt:: het voetbal.

Johnstone: Hier is de jeugd vanuit alle uithoeken van onze gemeenschap. Deze gemeenschappen waren gewend tegen elkaar te strijden, maar vandaag zijn we hier bij elkaar om onze eenheid te laten zien, zodat we de vrede opbouwen, de verandering van de maatschappij die we willen.

Chief Abdub: (Borana community) Dit voetbaltoernooi dat georganiseerd is voor beide gemeenschappen is iets goeds. Ik denk dat het zal helpen.

Gagallo: (Borana community) De kleine kinderen die hier rond lopen genieten met ons en zij zullen dit gebied verder opbouwen.

Mitambo: (Rendille community) Ik spoor de jeugd van dit gebied aan om de vrede te omhelzen, want de vrede is het instrument voor voorspoed en ontwikkeling.

Aa Duba: Nu heeft de vrede de overhand. We zijn verenigd en we hebben een gemeenschappelijke markt waar de Rendille komen en hun melk verkopen. Ze kopen ook onze "khat". Zij verkopen ons kool en wij kopen van hen (en dan gaan ze weer terug naar de andere kant) We hebben samen één markt. We leven in vrede met elkaar en onze kuddes grazen samen.

Elisabeth Kanini: De vrede opbouwen is een roeping (...) want het vraagt veel offers en veel toewijding. De Rendille en de Borana, de jongeren, de vrouwen en de oudsten zullen vredesagenten zijn, niet alleen in hun gemeenschap, maar ook in andere gemeenschappen die in strijd met elkaar zijn.

Chief Abdub: *De regen is teruggekeerd en we hebben het goed; Ook God heeft naar onze gebeden geluisterd. De regen die we eerst niet hadden, het voedsel dat er eerst niet was is er nu in overvloed en we leven als één enkele gemeenschap.*

“Vrede is geen gevecht, maar het is het waard om ervoor te vechten.

Wat we doen is niet voor niets, hoe klein het ook is”

(uit een lied geschreven door Geraldine en Treza, twee Keniaanse jongeren)

7. HET LEVEN VAN EEN GEMEENSCHAP AAN DE VOET VAN DE BERG KENIA (EMBU)

Joan: In Embu, aan de voet van de berg Kenia ben ik geboren. Daar is één van de eerste gemeenschappen van de Focolarebeweging in Kenia. We horen van hen hoe het leven vandaag is.

Speaker: Aan de voet van de berg Kenia, twee uren rijden van Nairobi, ligt de stad Embu. De kathedraal heeft iets bijzonders. In de structuur zijn enkele belangrijke symbolen van de lokale traditie opgenomen. Het dak verwijst naar de twee toppen van de berg Kenia, terwijl de draagstructuur naast het altaar de vorm van een boom heeft.

Het project is gerealiseerd door de architect Carlo Fumagalli.

Don Pietro Primieri, parochie van Iriamurai: Carlo Fumagalli is hier geweest en hij was erg onder de indruk (...) van de symbolen van het wapen van de bisschop: (...) de berg Kenia, de *mogumo* boom, heilig voor de lokale bevolking, (...) en twee handen als teken van broederschap. (...)

Toen de bisschop met de panelen naar de parochies is gegaan, om duidelijk te maken wat hij wilde doen (...) hebben de mensen het gelijk begrepen. Ze hebben niet gevraagd: *Waarom of hoe”* (...) Ze hebben zichzelf ter beschikking gesteld en zo is het begonnen.

Het werk maakte veel indruk... hoe de mensen meewerkte en hun bijdrage leverden.

Speaker: Het heeft 13 jaar geduurd voordat de kathedraal klaar was. Carlo Fumagalli herinnerde deze ervaring op de volgende manier: *“deze ongewone constructie, die langzaam op hun grond groeide, trok iedereen aan, vanwege het werk, of uit nieuwsgierigheid, katholiek of niet, zo zeer zelfs dat het invloed had op het sociale leven.”*

Don Pietro Primieri heeft al langer in Kenia gewoond, dan in zijn geboorteland Italië. Rondom zijn parochie in de wijk Iriamorai, dicht bij Embu, heeft zich sinds de zeventiger jaren een van de eerste gemeenschappen van het focolare ontwikkeld.

Maria Goretti Muthomi In het bisdom Embu zijn er verschillende etnische groepen (ze heten *“Miviriga”*, dat wil zeggen afstammelingen). Maar door de geest van het focolare kunnen we goed samen leven en werken, elkaar liefhebben zonder dat we voelen dat we deel uitmaken van de één of andere groep.

Patrick Njeru Mauqu: Om iets over mijn leven te vertellen, wil ik zeggen dat ik – dank zij de ontmoeting met het leven van Chiara en hoe ik het begrepen heb - in staat ben om met andere mensen samen te leven. Eerst en vooral als leraar op school, dit leven draagt veel bij om in harmonie met anderen te leven. Met iedereen een relatie en vriendschap opbouwen wordt eenvoudig, want we hebben geleerd om iedereen te zien als kind van God en elkaar te behandelen als broers, iedere persoon die je ontmoet wordt een vriend met wie je samen wilt zijn.

Augustine Njeru (in lingua kimbeere)

Datgene wat bewijst dat we één zijn is dat we elkaar helpen, en we voelen de nood van de ander als onze eigen nood. (...)

. (...)

Daarna bezoeken we die families die hun kinderen gegeven hebben, die hun leven gegeven hebben door focolarini te worden.

We gaan naar hen toe, want we voelen dat het ook onze ouders zijn, en we bezoeken hen dus echt als of het onze eigen ouders zijn.

Maria Goretti Muthomi De ouders en iedereen van de familie is heel blij; ze voelen dat hun kinderen dichtbij zijn. We doen verschillende dingen samen, in een blijde sfeer.

Patrick Njeru Mauqu Als er moeilijkheden zijn in de familie, op het werk, of in de gemeenschap, dan voel ik een grote dankbaarheid aan mamma Chiara, want ze heeft me iets heel belangrijks voor het leven geleerd. Iets wat ik als gen heb geleerd, maar dat ik nooit vergeet: “de liefde overwint alles” (...) Dan merk ik dat als ik moeilijkheden tegenkom, en het me lukt om ze op de juiste manier op te nemen, door er de verlaten Jezus in te herkennen, dat het de sleutel is die de weg opent om vooruit te gaan, tot aan het einde.”

8. DE GESCHIEDENIS VAN MILLYCENT – NAIROBI (KENIA)

Joan: Nu laat ik jullie één van mijn vriendinnen kennen: Millycent. Ze is geboren in één van de krottenwijken van Nairobi: Mathare, dat is de naam van de rivier die er doorheen loopt. Millicent heeft ervoor gekozen om daar te blijven wonen om zo anderen dezelfde hulp te bieden die zij ontvangen heeft

Speaker: *We zijn in Mathare, de op één na grootste krottenwijk van Nairobi. Hier leven ongeveer 500.000 mensen.*

Millycent Akinyi Ong'Weny: *Dat is mijn moeder, ze is vis aan het klaarmaken*

Speaker: *Millycent Akinyi Ong'Weny is er één van.*

Millycent Akinyi Ong'Weny: *Ik ben in Mathare - één van de krottenwijken van Nairobi - geboren en woon daar nog steeds. Het leven hier is nooit gemakkelijk geweest. (...) mijn moeder raakte verslaafd aan de alcohol en mijn vader kreeg geen enkele kans en had ook niet veel krachten...*

Ik groeide op en heb mensen ontmoet die me steunden. Toen dankzij de zusters het focolare in Mathare is gekomen, is er een activiteit voor ons meisjes gestart, en zo konden we naar school gaan, studeren en ze hebben ons ook in ons dagelijks leven gevolgd. Toen ik de school had afgerond voelde ik dat ik Mathare niet kon verlaten en dat ik moest blijven om andere kinderen te helpen opgroeien.

Nu zijn we hier in deze kapel, die ons ter beschikking is gesteld. Ik ben niet alleen, ik ben hier met anderen en wij helpen elkaar. Wij zijn Jane Frances, Marietta, Bernadette, Kioko, onze coördinatrice heet Lucia.

Speaker: *Sinds 2005 met behulp van de families van de Focolarebeweging wordt de kleine kapel door de week omgevormd in een ruimte die een dertigtal kinderen opvangt van 3 tot 6 jaar oud.*

Millycent Akinyi Ong'Weny: *Toen we begonnen was het heel hard, het was niet eenvoudig ...(...) de ouders van onze kinderen verwachtten veel van ons, want in Mathare zijn er ook andere projecten waar je geld of grond ontvangt, of andere materiële zaken. (...) maar, ook dankzij onze burens hebben ze begrepen wat we voor de kinderen doen. Wij zijn hier niet voor geld of zaken, maar om het leven van de kinderen te veranderen, en ook dat van hun ouders.*

Ambrose Oqueno Dullo: *Ik heb veel verandering gezien in mijn dochter: in haar gedrag, haar hygiëne en haar leren. Vaak ontmoeten we elkaar hier en dan gooien we dat wat we noemen de “dobbelsesteen van de liefde”: die gaat helemaal over de liefde. Nu leven we thuis ook zo.*

Millycent Akinyi Ong'Weny: *We hebben uitgelegd dat ook al leven we in een krottenwijk en is het leven hard, als we met liefde datgene gebruiken wat we ontvangen, dan wordt alles groot.*

Mary Kuthea: *De mensen merken de verandering en vragen of ze mee kunnen doen. Ze hebben onze liefde gezien, en het goede gedrag van onze kinderen, dat er een toekomst bestaat.*

Aqatha Rwamba *Een dag was er een schietpartij en een kogel is ons huis binnengekomen, tot aan het bed; de kinderen zijn wakker geworden en hebben me gevraagd: "Mamma, tot wanneer zullen we nog lijden? (..)" toen hebben ze gezegd: "nu staan we op en gooien we de dobbelsteen, en dan kijken we wat we moeten doen". We hebben de dobbelsteen gegooid en daar stond: "je vijand liefhebben".*

Millycent Akinyi Ong'Weny: *De vrede en harmonie brengen is geen gemakkelijke taak, en zeker niet in ons land, Kenia; Vooral in Nairobi zijn er veel conflicten aan de gang (...) De vrede en harmonie beginnen in onze families, daarom is het nodig dat eerst de vrede en de liefde onder ons en onze kinderen groeit, en zo kunnen we die naar buiten brengen, naar onze burens.*

Raphael: We bedanken Millycent voor het werk wat zij daar doen.

9. MARIAPOLI PIERO (KENIA) – CULTUREN IN DIALOOG

Raphael: We hebben eerder gezegd dat Emmaus en Jesùs in mei in het focolarestadje dicht bij Nairobi zijn geweest, waar ze een heel Afrikaanse ervaring hebben opgedaan, met veel geluiden en kleuren en met mensen vanuit het hele continent. Ik nodig jullie uit om ook mee te doen.

Speaker De Mariapoli Piero - ongeveer 30 km van Nairobi in Kenia – is het hart van de focolare gemeenschap in het Afrikaanse continent. Maria Voce Emmaus en Jesús Morán hebben er 18 dagen doorgebracht, van 14 tot 31 mei.

Vormingscursussen worden afgewisseld door ontmoetingen met kerkelijke en burgerlijke autoriteiten, oecumenische bezoeken en ook belangrijke academische, zoals die aan de Faculteit der rechtsgeleerdheid van de katholieke universiteit van Oost Afrika in Nairobi.

Gelegenheden om de verschillende aspecten van dit prachtige land te leren kennen ontbreken niet. Families van meer dan 21 verschillende Afrikaanse landen ten zuiden van de Sahara inclusief Madagaskar reizen voor de gelegenheid naar Nairobi. "De familie" is het studieonderwerp van de elfde "school van inculturatie" die juist hier in Nairobi met Chiara in 1992 begonnen is.

Chiara zelf legt bij die gelegenheid uit hoe het licht van het charisma van de eenheid niet gebonden is aan een specifieke culturele omgeving en dus geen specifieke kleur heeft, maar dat het met de Hemel verbonden is en dat het zich op de aarde manifesteert als "een wit licht".

Toqba Roger Dion, Ivoorkust *Voor mij is dit witte licht de aanwezigheid van Jezus in ons dagelijks leven, in onze cultuur. Hij zal ons helpen om de heel positieve elementen uit onze cultuur te nemen en ze aan de Kerk, aan de mensheid aan te bieden.*

Njoki Gaudensia Ndwiqa (Gioia), Kenia *De ontmoeting met het charisma van de eenheid, is het punt waarin het evangelie, mijn cultuur wordt. Dankzij het feit dat je met mensen van andere culturen leeft, ervaar je wat jou cultuur is, als je die naast die van de ander ziet.*

Peter Njume, Kameroen *Voor mij is het woord "inculturatie", als ik het kan samenvatten, een manier om mijn cultuur te heiligen, te zuiveren.*

Speaker: Voor de school van de inculturatie en de daarop volgende bijeenkomst voor families hebben velen lange en dure reizen gemaakt, soms wel drie dagen in de bus.

Al deze inspanningen laten het verlangen zien om elkaar onderling te ontmoeten, vele talen en tradities, maar één enkele doel: de waarde van de familie hervinden, die zo centraal staat in de Afrikaanse culturen, die beproefd zijn door conflicten, onrechtvaardigheid, en de negatieve veranderingen van de globalisatie.

De ervaringen over de relatie Evangelie–traditie, man-vrouw, en de opvoeding van de kinderen zijn zeer stimulerend.

Arthur Mumfunqua Ngoy, Congo Veel dingen lopen goed in Congo, maar veel andere niet, want door de oorlog zijn er allerlei moeilijkheden; praktijken die onverenigbaar zijn met het evangelie, en moeilijk om te leven. Er zijn ook waarden, maar we moeten die in het licht van het evangelie leven.

Ianja Faraniana e Radoniaina Randrianirina, Madagaskar: Deze boodschap is niet alleen voor ons, en we willen die doorgeven aan iedereen die we ontmoeten, zonder onderscheid; We vragen de Heilige Geest en het licht, en nieuw vuur, om onszelf steeds meer aan de anderen te kunnen geven. Een groet voor alle families in de wereld. Ciao.

10. INGESPREEK MET MARIA VOCE (EMMAUS) EN JESÚS MORÁN

Raphael: Emmaus, na al deze mooie berichten, komt het recht uit ons hart om jou een indruk te vragen over die dagen.

Emmaus: : een indruk die weer vernieuwd is met deze videobeelden, werkelijk buitengewoon. De indruk is heel sterk geweest. Ik voelde mij dochter van dat volk, ik voelde me echt opgenomen in een familie die mijn familie is geworden. Ik voelde werkelijk dat dit volk door God was voorbereid om Chiara de mogelijkheid te geven een boodschap door te geven, dat wilde zeggen om Jezus in een nieuw volk te incarneren, een volk vernieuwd door haar charisma, en hem op een heel concrete manier te incarneren, heel sterk. Zo zelfs dat toen ze me vroegen “ben je moe teruggekomen uit Afrika?” Ik gezegd heb “Nee”. Daarna vroeg ik mij af “Hoe kan dat?”, Want ik heb geen reis gemaakt, ik heb een ervaring beleefd: ik heb als Afrikaanse geleefd, in hoeverre dat kon, en ik voelde me Afrikaans.

Raphael: Bedankt, Emmaus, bedankt.

Joan: Jesús, we willen jou vragen: het was jouw eerste reis in Afrika, wat was jouw ervaring?

Jesús: jullie hebben de beelden gezien, daaruit begrijp je al dat alles ervaring is, alles wat we beleefd hebben, het eten, het zijn met de mensen, werkelijk iets bijzonders.

Dan was het waar dat we in Kenia waren, maar er waren mensen uit heel Afrika ten zuiden van de Sahara, tot Zuid Afrika aan toe, en op het einde konden we al onderscheiden, zo ongeveer, waar ze vandaan kwamen, uit Burundi of uit Rwanda. Een heel sterke ervaring.

Een indruk die me bij blijft, ook na enkele dagen, weken, is dat het is alsof de ziel groter is geworden, want – dat is tenminste mijn ervaring – als je in relatie met een afrikaan komt, dan kom je niet alleen in relatie met een persoon, een individu, maar ben je betrokken in een gemeenschap, je komt binnen in een volk. En dat maakt je ruimer, dat maakt je enorm veel ruimer.

Ik denk dat dit aan de oorsprong van de dans ligt, van het feest, want als je deze verruiming hebt dan moet je dat op de één of andere manier uiten, op een manier die je geheel omvat, ook je lichaam, dus wij hebben gedanst, maar het was niet iets..., het kwam spontaan omdat je ruimer geworden was.

In deze zin begrijp je de kracht van de relaties en ook als deze relaties niet goed gaan, het lijden, de grote uitdaging van de verzoening.

Dus een heel groot geschenk, Ik geloof dat wij niet meer dezelfde zijn, ook al beseffen wij het zelf niet, hier zijn en het Werk van Maria vooruit brengen nà deze ervaring is al helemaal anders. Ik denk dat dit de meest sterke ervaring is.

Raphael: Dank je.

Joan: Dank je.

Raphael: Emmaus, jij wilde nog iets anders zeggen?

Emmaus: Ik wilde zeggen dat we zeker anders zijn, er is een nieuwe ervaring die we op hebben gedaan, en alles heeft ook een wortel. Jullie hebben horen spreken over dit "witte licht". Dit "witte licht" hebben wij op een bijzondere manier ervaren toen we daar waren, want we hebben beluisterd wat Chiara gezegd heeft de laatste keer dat ze daar geweest is, we hebben daar iets van gehoord. En je kunt je niet voorstellen hoe anders het was om het dààr te beluisteren, het te beluisteren als je daarin ondergedompeld bent. Want je begreep dat wat Chiara zei over dit licht dat van Boven komt, en wat niet de cultuur van dat volk is, maar dat doordringt in de cultuur van dat volk, op zo een overduidelijke manier dat het als het ware als wit licht naar voren komt, het laat het zien als licht dat anders is als de cultuur van dat volk, en het was schitterend om dat daar, op die plaats te zien.

Ik geloof dat als wij Chiara nu in deze houding beluisteren, nadat we samen deze ervaring hebben opgedaan, nadat we onze horloges hebben afgedaan - zoals ze ons gezegd hebben - nadat we ons hebben laten meevoeren op het Afrikaanse ritme, met de Afrikaanse bewegingen, als we nu een klein stukje van dat antwoord van Chiara beluisteren, dan zullen we dat op een andere manier begrijpen, dan zullen we begrijpen dat dit witte licht niet voor Afrika is, maar dat Afrika – ik weet niet hoe ik het moet zeggen – de diamant is geweest die het zichtbaar heeft gemaakt, die het voor de wereld zichtbaar heeft gemaakt.

Dus je begrijpt dat dat volk door God was voorbereid, zodat Chiara deze parel kon aanbieden, wat de visie is van een licht dat van God komt en dat niet voor Afrika gemaakt is, maar voor heel de wereld, voor alle culturen.

Dus we luisteren op deze manier naar haar en we laten ons door Chiara met haar meevoeren. En hiermee sluiten we ons focolarejournaal af. Bedankt.

11. CHIARA LUBICH: DOORDRINGEN IN DE CULTUUR VAN DE ANDER

Chiara Lubich: Ik dacht eraan, dat we sinds een paar jaar aan het werk zijn, om deze leer uit onze spiritualiteit naar voren te halen. Een leer die later ook in theologie, filosofie, esthetica en wetenschap wordt vertaald, want onze spiritualiteit omvat zo'n beetje alles. Ik begreep dat daar een leer uit voort zal komen, die niet aan een bepaald cultureel milieu gebonden is, zoals bijvoorbeeld Rome, maar aan het charisma. En het charisma is van God gekomen en dus met de hemel verbonden. Vandaar dat het als een wit licht neerdaalt, dus zonder kleur. Het heeft geen Europese, Afrikaanse of Amerikaanse kleur, het is wit, de kleur van de hemel. (...)

Ik dacht bij mezelf: God heeft ons iets in handen gegeven wat veel kracht in zich heeft. Afrika eist inculturatie. Zuid-Amerika ook. Azië eveneens. Maar hoe kan die tot stand komen? Wat voor theologie komt daaruit voort? Je kunt toch niet alleen maar 'zaden van het Woord' bij elkaar zetten en daarmee een theologie samenstellen. Het zijn uitdrukkingen, liederen, gedichten, maar die vormen samen niet de complete christelijke boodschap. Hier is de volledige christelijke boodschap nodig, die in zekere zin uit de hemel komt en aan de verschillende volkeren gegeven

kan worden. Aan mensen van alle verschillende culturen, zodat ze deze boodschap - omdat hij niet van mensen maar van God komt - als iets eigens kunnen beschouwen en met de ogen van hun eigen specifieke cultuur kunnen zien. (...)

Allereerst hebben we ontdekt dat we een buitengewoon machtig wapen voor de inculturatie in handen hebben, dat - zou ik bijna zeggen - uitsluitend van ons is, omdat we het charisma van de eenheid hebben: dat we dus - als we het Ideaal serieus beleven, niet gejaagd, niet alléén bezig met activiteiten en ook weer niet slapen - de capaciteit hebben om ons één te maken. Je één maken, weet je wat dat betekent? De wortels van je eigen cultuur volledig afsnijden en in de cultuur van de ander doordringen, hem begrijpen en de gelegenheid geven zich uit te drukken, totdat je hem helemaal in je opgenomen hebt. Dan kun je echt een dialoog met hem openen en de evangelische boodschap doorgeven via de rijkdommen die hijzelf al bezit.

(...)²

12. AFSLUITING

Raphael: : We groeten elkaar met deze uitnodiging van Chiara die niet alleen tot ons in Afrika gericht is maar tot iedereen in de wereld. Voordat we afsluiten herinneren we dat de datum voor het volgende focolarejournaal op 17 september is om 12.00 u Italiaanse tijd. Op de website Collegamento CH kunnen jullie deze uitzending terugvinden in zijn geheel of ook de afzonderlijke berichten.

Joan Dus tot ziens in september! *Koajerin!*

Raphael: *Achpup!*

---

² Nairobi, 18 mei 1992, Chiara tot de vertegenwoordigers van de Beweging in Afrika: " antwoordt op een vraag over de inculturatie. "